

Lovas István

Eörsi István a neuschwansteini kastély valódi etimológiájával hozakodik elő *clm*

A miniszterelnöki hivatal stratégiai és elemző stábjá csaknem két hete ideges, mert feloldhatatlan dilemma elé állították. Mivel saját érdekében sajtóelemzéssel is foglalkozik, megtudta, hogy számtalan bal-lépése között két különösen súlyos is van. Az egyik az, hogy vidám, a másik az, hogy nem vidám. Az első vádat *Megyesi Gusztáv* vágta oda neki az Élet és Irodalom címol-dalas esszéjében: „Udvariasak, kedvesek, már egy világnagy mosoly az arcuk, már a Kövér titokminiszter is ki van plasztikázva, alig-alig rángatózik az idegességétől.” A má-sodik a Mancsból jött: „Áder János arca ilyen ügy. Nem tét, de országos probléma. Vagy egy másik komor, meggyötört, már-már kétségbeesett arc, a kulturális miniszté-rium államtitkár-helyettesének arca... Egy ilyen arc nem lehet parlamenti felszólalás tárgya...” Az elemzők kételye mély és többrétű. Mivel a sajtó a széles tömegek ér-zéseit fejezi ki (még akkor is, ha a kifejező közeg ötezer példány körüli), a dologra nyilván reagálni kell. De hogyan? Merre mozduljanak? Legyenek keserűek, hogy Megyesinek tetszenek, vagy legyenek in-kább vidámak, nehogy a Mancs ismét rájuk csapjon? Áder persze reménytelen: „ez a keserű, korán megöregedett, merev arc, a sötétlő tekintet, a nehezen nyíló ajkak. Már-most mit lehet ezzel kezdeni?” Valóban! Mit? *Stumpf* brainstormingot rendel el. Az ötletroham csak félig eredményes, mert ki-derül, az ajaknyitogatást elősegítő Mol-kenőolajra *Pál László* ült rá, míg a *Pröhle Gergely* arcáról végzett Századvég-Tárki közvélemény-kutatás azt mutatta ki, az em-berek 99 százaléka a Mancsal szemben úgy gondolja, hogy egy laza budai gyerek-ről van szó. Ádert illetően ugyan javasolta valaki, netán az MSZP-s *Szabó Zoltán* köz-ismerten megnyerő ajkát plasztikázzák fel neki, de ezt a dolgot költségvonzatai miatt elvetették. A nagy ötlet azonban a fejtörő-szeánsz alatt sem kikapcsolt televízióból ugrott ki: a technika maga adta. Ha ugyan-azt a csatornát lehet már több nyelven is hallgatni, csak más frekvencián, mondta a rangidős *Tellér Gyula*, akkor a magyar csa-tornákat is át kell alakítani multifunkcioná-lissá. Ugyanahhoz a képhez és szöveghez azután – százfrekvenciás ugrásokkal – más hangulat és ajknyitogatási könnyebb-ségi fok keverhető. A két lapot írásaikkal támo-gatók távirányítóval kapcsolhatják – akár percenként váltva – azt az kellemfokot, me-lyet azonnal megszerethetnek.

Egyébként a Mancs arca kényes szerző-jét *Kálmán Györgynek* hívják. Fényképe a lapban mellékelve. Hetilapunk az ő és Áder fényképével mindenesetre elment a legkö-zelebbi leánygimnázium elé a köz vélemé-nyét kikutatni. Úgynevezett nyílt végű köz-velemény-kutatást tartottunk, ami azt jelen-ti, a kommentár szabad volt. Az eredmény-ből azonban olyan durva értékelés volt le-vonható – mely alkalmanként mandinerből is súrolta a 269-es *Göncz-féle* gyűlölettör-vény valamennyi kitételét –, hogy e lap szerkesztői a kiértékelt adatok publikálása ellen döntöttek.

Kálmán úr – aki nem néz ki csapzottnak és mosdatlannak, állította felmérőink egyi-kének egy lány – azonban nem ragad le Áder ajkain. Rátér a magyarok (ezek a Mancs értelmezésében mi vagyunk – *a szerk.*) nagy ünnepére. Ezt írja: „A millen-niumi ünnepeksorozat is ilyesmi: a nagy harc ott folyik (vagy ott fog folyni), hogy ki mire mennyit kap, hogy milyenre sikeredik majd végül is az egész szentév (sejthető persze), holott meg kellene már kérdezni azt is, hogy ki a franc akar egyáltalán ilyen nagyot ünnepelni itten, hogy a lelkünk-ből lelkedzik-e ez az egész, vagy valami más lelkedzene, ha szabadna... De talán lehet egy másik kérdés is, hogy érdemes-e bele-menni ebbe a harcba, nem lehetne-e egé-szen nyíltan tojni az egészre. Az április negyedikei filmvetítéseken is mással fog-lalkoztunk, a november hetedikei tornater-mi ünnepeket is kibírtuk valahogy, hát ak-kor ez most egy évig tart majd, legföljebb levelezünk a pad alatt, és izgalmas szemé-zésekbe bonyolódunk”.

Kálmánnal szemben, aki csak azt adja (csavarhatnánk egyet Madáchon), mi fény-képe – ha már a másik oldal annyira arco-zik (lásd múlt heti számunkban a liberális eszme-futtatást Répássy füleiről) –, az exsztálinista *Eörsi* túloldalon kezdődő esszéjében (*Tölgyessy él!*) újít: kivételesen nem azzal indul, hogy „mint az Időm Gombrowicz-salban megírtam” (gyors infó: a Lengyelországban született fró ar-gentin emigrációjában évdőtt a „lengyel-ségen”), hanem *Orbán Viktorral*, akihez többi cikkeiben csupán eljut, de nem vele kezd, mint itt. A vidámság kontra komor-ság új témája persze itt is felbukkan (a libe-rális oldal csak kampányban tud írni: ha az egyik elkezd, jaj a témának, míg kliséként a rákoskeresztúri temető általuk leginkább szeretett sarkában nem végzi): „Hahaha!

Lovas István a magyar belpolitika eseményeiről.

Ezt a sok sületlenséget aztán feltalálja (Orbán – a szerk.) Kondor Katalinnak a Kossuth rádióban. Kondor Katalin igen kedves kolléga, ő nem neveti el magát, és a viláért sem alkalmatlankodna kellemetlen kérdésekkel, ellenkezőleg, csupa olyan kérdést tesz fel, melyben már benne rejlik a válasz. Pár nap múlva ki is nevezik a Kossuth adó új vezetőjének.” Hogy a Mancs csak úgy tesz, mintha lenne szerkesztője, azt alátámasztja az az aprócska körülmény is, hogy **Eörsi** írásának túloldalán éppen Kondor Katalin az, aki ugyanezt a korábban elsütött Mancs-hazugságot levélben cáfolja: 19 hónappal ezelőtt lett a Kossuth második embere, majd a szocialista *Martin* önkéntes távoztása után a legtermészetesebb módon átvette a vezetést. Az már említésre sem érdemes, hogy az interjúból egyetlen, valóban kellemetlen kérdés hiányzott – igaz, azt nem Orbánnak kellett volna feltenni. Ez pedig az, hogy miért hallgatott el úgy az SZDSZ-es média, amikor kiderült, a Miniszterelnöki Hivatalnak a Néprajzi Múzeumba költöztetése Demszky ötlete volt?

Eörsi, aki tudja, nincsenek a kormány-nak igazi ügyei, szintén a szándékokon, a lehetőségeken, a vádakon és a vélt utakon veri el a port. Sőt, történetet talál ki, melyben Orbán rendeletileg kötelezi „az őt bíráló újságíróknak”, hogy „kedden és csütörtökön délután négy és hat óra között ne mehessenek át a Nagykörúton”. A történet folytatódik, kirajzolva a totális diktatúrát. Történeteket elképzelné persze szabad. Nekünk is. Például, hogy egy szép napon, egyfajta kompenzációs seft eredményeként, SZDSZ-es értelmiségi veszi át Németország legvirágzóbb tartományát, a katolikus Bajorországot, ahol példás rend és tisztaság honol. Az '57 óta keményen jobbra szavazó lakosság egyetlen nap türelmi időt sem kap. Az átvétel hajnalán a bajorok vezető napilapjában *Révész Sándor* vezércikkben hívja fel a figyelmet az osztálytermekben lógó feszület veszélyeire, **Öntsétek le sörrel Arturo Uit!** címmel. **Eörsi István** a neuschwansteini kastély valódi etimológiájával hozakodik elő: nem a Schwan-tól (hattyú), hanem a Schwanz-tól (farok) kapta II. Ludwig – „újfarok” a királyok között, írja **Eörsi** – építménye a nevet. Egy harmadik bajorügyi szakértő, *Dési János*, a bőrnadrágot, a fácántollas férfikalapot, a berchtesgadeni bunkert és a hitleri sörpuccsot idéző Hofbrau sörözöt javasolja korlátozni, mint az archaikus, de korántsem veszélytelen (jobb félni, mint megijedni, Weimar stb.) nacionalizmus relikviáit.

Három évvel később a bajorok áradata kerekedik fel, hogy a szellősebbé vált Magyarországon telepedjen le. ■